

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE

**ANALIZA PRIMERNOSTI DESTINACIJE ROGLA-POHORJE ZA
PONUDBO PRODUKTA DIGITALNEGA RAZSTRUPLJANJA**

Ljubljana, april 2024

JURIJ FRIC

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisani Jurij Fric, študent Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtor predloženega dela z naslovom Analiza primernosti destinacije Rogla-Pohorje za ponudbo produkta digitalnega razstrupljanja, pripravljene v sodelovanju s svetovalko doc. dr. Dašo Farčnik

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravil samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobil vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označil;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnal v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobil soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi;
11. da sem preveril verodostojnost informacij, ki izhajajo iz zapisov na podlagi uporabe orodij umetne inteligence.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študenta: _____

KAZALO

1	UVOD	1
2	NEGATIVNE POSLEDICE UPORABE DIGITALNIH TEHNOLOGIJ	2
3	TURIZEM DIGITALNEGA RAZSTRUPLJANJA	4
3.1	Opredelitev turizma digitalnega razstrupljanja	4
3.2	Negativni vplivi digitalnih tehnologij na turistično izkušnjo	5
3.3	Motivi za turizem digitalnega razstrupljanja	6
4	PRIMERA OBSTOJEČIH PONUDNIKOV TURISTIČNEGA PRODUKTA DIGITALNEGA RAZSTRUPLJANJA	8
4.1	Ponudniki v svetu in Sloveniji	8
4.1.1	Camp Grounded.....	8
4.1.2	Butični Hotel Sunrose 7.....	9
5	PREDSTAVITEV TURISTIČNE DESTINACIJE ROGLA-POHORJE	9
6	METODOLOGIJA	11
6.1	Namen in cilji zaključne strokovne naloge	11
6.2	Raziskovalna vprašanja in metodologija	11
6.3	Struktura in predstavitev ankete	12
6.4	Opis vzorca	12
7	ANALIZA IN PREDSTAVITEV REZULTATOV ANKETE	13
7.1	Značilnosti uporabe digitalnih tehnologij in njihov vpliv na posameznikovo psihično ter fizično zdravje	13
7.2	Turistični produkt digitalnega razstrupljanja in potencial razvoja v Turistični destinaciji Rogla-Pohorje	15
7.3	Ugotovitve in odgovori na raziskovalna vprašanja	20
8	SKLEP	21
	LITERATURA IN VIRI	22
	PRILOGA	25

KAZALO SLIK

Slika 1: Motivi za izbiro turističnega produkta digitalnega razstrupljanja.....	7
Slika 2: Struktura vzorca glede na stopnjo izobrazbe.....	13
Slika 3: Povprečna dnevna uporaba digitalnih naprav	14
Slika 4: Najbolj pogoste skrbi pri prekomerni uporabi digitalnih naprav	14

Slika 5: Pogostost pojavov v zvezi z uporabo digitalnih naprav.....	15
Slika 6: Izbira slovenske turistične makro destinacije za digitalno razstrupljanje.....	16
Slika 7: Seznanjenost s ponudbo digitalnega razstrupljanja v Sloveniji	16
Slika 8: Aktivnosti ali storitve med digitalnim razstrupljanjem	17
Slika 9: Digitalno razstrupljanje v turistični destinaciji Rogla-Pohorje in zaznava negativnega vpliva digitalnih tehnologij na anketirance	18
Slika 10: Idealno okolje za digitalno razstrupljanje	19
Slika 11: Dolžina oddiha na digitalnem razstrupljanju	20

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Spletna anketa.....	1
--------------------------------	---

1 UVOD

Tehnologija je postala del našega vsakdanjega življenja. Čeprav uporabnikom ponuja številne prednosti, raziskave kažejo, da se prekomerna uporaba pametnih naprav lahko hitro spreminja v zasvojenost (Can in Iflazoglu, 2021). Posledično so na področju turizma nastali turistični produkti, ki nudijo rešitev za pretirano uporabo digitalne tehnologije, težave z duševnim zdravjem in zasvojenostjo. Tradicionalno so največji motivatorji, da se posamezniki odločijo za počitnice, potreba po pobegu, osebni rasti, zdravju in dobro počutje (Egger in drugi, 2020). V skladu s tem naj bi bilo bivanje na destinaciji povezano z občutkom pristnosti neznanih krajev in odsevom samega sebe (Egger in drugi, 2020). Intenzivna uporaba digitalnih naprav v vsakdanjem življenju in med potovanjem lahko negativno vpliva na turistično izkušnjo, zato vse več turistov išče odklop in sprostitev od dela ter virtualnega življenja (Egger in drugi, 2020). Vseprisotna povezljivost ali zaznana potreba po uporabi digitalnih naprav lahko turistom omeji koristi njihovih počitnic. Vse več ljudi meni, da je včasih potrebno omejiti uporabo tehnologije na počitnicah ali potovanju (Li in drugi, 2018). Izogibanje komunikacijam, povezanih z delom in zmanjševanje običajnega udejstvovanja na socialnih omrežjih, veljata za zaželene izkušnji nekaterih turistov (Li in drugi, 2018). Na potrebe turistov so se odzvali tudi turistični ponudniki, ki že ponujajo počitnice digitalnega razstrupljanja, ki gostom omogočijo odklop od digitalnih naprav. Ti turistični izdelki privabljajo turiste, ki se želijo odmakniti od tehnologije in izkusiti bolj zdrav življenjski slog (Altınay Özdemir in Göktaş, 2021).

Turistični produkt digitalnega razstrupljanja lahko opredelimo kot obliko turizma, ki se razvija na območjih brez internetnega in mobilnega signala, ali pa se uporaba digitalne tehnologije nadzoruje (Li in drugi, 2018). V takšnem turističnem produktu prevladuje ponudba za umik od vsakdanjega življenja, usmerjena v življenjski slog, kjer so turisti začasno prikrajšani za uporabo digitalnih tehnologij, kar predstavlja enega od načinov za zdravljenje odvisnosti od digitalnih naprav in umik od vsakdanjega stresa (Smith in Puczko, 2015).

Cilj zaključne strokovne naloge je analizirati primernost turističnega produkta digitalnega razstrupljanja v turistični destinaciji Rogla-Pohorje. Namen je s pomočjo razumevanja koncepta digitalnega razstrupljanja, opredelitve ciljne skupine turistov in analize že uveljavljenih turističnih ponudnikov s takšnim turističnim produktom analizirati, če je Turistična destinacija Rogla-Pohorje primerna za razvoj takšnega turističnega produkta. Za ta namen sem si zastavil sedem raziskovalnih vprašanj:

- Kakšno je zavedanje turistov o negativnih vplivih prekomerne uporabe digitalne tehnologije na njihovo fizično in duševno počutje?
- Katere so zaželene destinacije turistov v Sloveniji, ki iščejo možnosti za digitalno razstrupljanje, in kakšne so njihove motivacije?

- Kateri so najpogostejši načini digitalnega razstrupljanja, ki jih turisti iščejo, in ali so ti načini trenutno na voljo v turistični destinaciji Rogla-Pohorje?
- Kakšen potencial ima turistični produkt digitalnega razstrupljanja za razvoj v turistični destinaciji Rogla-Pohorje?
- Katere aktivnosti ali storitve bi bile turistom zanimive v turizmu digitalnega razstrupljanja?
- Kakšne so predstave turistov o idealnem okolju za turizem digitalnega razstrupljanja?
- Ali obstaja zanimanje turistov za razvoj takšnega turističnega produkta?

Analiza primernosti vsebuje naslednje korake. Najprej na kratko analiziram trg in identificiram dva primera dobre prakse ponudbe produkta digitalnega razstrupljanja. Nato predstavim turistično destinacijo Rogla-Pohorje in preverim, če se ponudba produkta digitalnega razstrupljanja ujema s strateškimi cilji in usmeritvami destinacije. Z analizo primernosti nato sestavim anketo, ki jo oblikujem s pomočjo strokovne literature. Z analizo pridobljenih odgovorov poskušam pridobiti in interpretirati odgovore na zastavljena raziskovalna vprašanja.

Turistično destinacijo Rogla-Pohorje, ki se nahaja na območju štirih občin, uvrščamo v alpsko turistično makro destinacijo. Z zimsko-športnim središčem Rogla in Termami Zreče, kot največjima ponudnikoma v destinaciji, ponujajo aktivno preživljanje počitnic, rehabilitacije in uživanje ter oddih v naravi. Ponudbo dopolnjujejo z bogato kulturno-zgodovinsko dediščino. Turistična destinacija svoje turistične produkte razvija v smeri zelenega in trajnostnega turizma, kar predstavlja dobro priložnost za spodbujanje razvoja turizma digitalnega razstrupljanja, kot turističnega produkta (Golob in drugi, 2022). Zaključna strokovna naloga je vsebinsko razdeljena na sedem poglavij. V drugem poglavju predstavim problem zasvojenosti z uporabo digitalnih tehnologij, ki po svetu postaja vedno bolj problematična. V tretjem poglavju opredelim digitalno razstrupljanje kot turistični produkt, predstavim negativne vplive digitalnih tehnologij na turistično izkušnjo in motive, zakaj se turisti odločijo za takšen turistični produkt. V četrtem poglavju predstavim dobri praksi digitalnega razstrupljanja, eno v Sloveniji in eno v tujini. V petem poglavju predstavim turistično destinacijo Rogla-Pohorje, njihovo obstoječo ponudbo in strategijo ter vizijo za prihodnji razvoj turizma na tem območju. V šestem poglavju predstavim metodologijo, ki sem jo uporabil pri pisanju naloge. V zadnjem, sedmem vsebinskem poglavju, pa je analiza rezultatov in ugotovitev, pridobljenih na spletni anketi.

2 NEGATIVNE POSLEDICE UPORABE DIGITALNIH TEHNOLOGIJ

Digitalno tehnologijo lahko opredelimo kot vsako napravo, ki deluje z binarno računalniško kodo, kar vključuje pametne telefone in računalnike, pa tudi druge storitve, kot sta internet, socialna omrežja itd. (Hadlington in Scase, 2018). V tem poglavju sem se osredotočil

predvsem na uporabo interneta, socialnih omrežij in na igranje računalniških iger, ki lahko vodijo v odvisnost.

Uporaba interneta se je v zadnjih desetletjih močno povečala in je postala ena najpomembnejših vsakodnevnih navad, ki povzroča neizogibne spremembe v številnih vsakodnevnih dejavnostih. Čeprav je internet prinesel številne koristi, je pomembno upoštevati, da ima lahko pretirana ali neustrezna uporaba številne negativne posledice na splošno zdravstveno stanje (Mari in drugi, 2023). Mobilne naprave so žepne velikosti in omogočajo takojšen ter lažji dostop do spleta in predvsem do socialnih omrežij (Egger in drugi, 2020). Deloitte je leta 2017 izvedel raziskavo uporabnikov mobilnih telefonov v 23 državah, kjer so ugotovili, da približno 20 odstotkov vprašanih preveri svoj telefon več kot 50-krat na dan (Deloitte, 2017). Zasvojenost z internetom je namreč postala pomembno področje preučevanja, ki je pritegnila zanimanje strokovnjakov, predvsem s področja psihologije in sociologije (Mari in drugi, 2023). Uporaba interneta in digitalnih tehnologij je postala zelo razširjena v družinah, na delu in v prostem času, kar lahko privede do razvoja trajnih in za zdravje škodljivih navad (Li in drugi, 2018). Ugotovljeno je bilo, da lahko pretirana uporaba spletnih platform vodi do težav pri impulzivnem nadzoru in lahko privede do vrste simptomov, ki so primerljivi s simptomi zasvojenosti z drogami (Mari in drugi, 2023). Zasvojenost z internetom lahko privede do psiholoških motenj, ki lahko vplivajo na čustva in odnose posameznikov. Posledice zasvojenosti z internetom lahko privedejo do izolacije od socialnih stikov in na osredotočanje uporabnikov zgolj na spletne dogodke, namesto na dogodke v resničnem življenju. Najpogostejši simptomi, ki kažejo na zasvojenost z internetom, so zmanjšan nadzor vzgibov, obsesivne misli in nezmožnost omejitve uporabe interneta (Mari in drugi, 2023).

Socialna omrežja so postala neločljivo povezana z osebnim in poklicnim življenjem. Prekomerna uporaba socialnih omrežij je danes vedno bolj izrazita, kar je pandemija virusa Covid-19 samo še poslabšala (Arora in Mehta, 2023). V raziskavah so ugotovili, da ima prekomerna uporaba socialnih omrežij vrsto negativnih učinkov, kot so motnje spanja, tesnoba, depresija in nizka produktivnost (Arora in Mehta, 2023).

Razlike pri uporabi socialnih omrežij in igranju računalniških iger so tudi med spoloma. Moški naj bi več časa preživel iz igranju računalniških iger. To velja tako za odrasle, kot tudi mladostnike. Ženske več časa preživijo na socialnih omrežjih, a se je pri dodatnih študijah izkazalo, da so bili moški bolj zasvojeni z uporabo socialnih omrežij kot ženske (Mari in drugi, 2023).

Pri študijah o turizmu digitalnega razstrupljanja, digitalne tehnologije vključujejo tehnologije, ki so osnovane na internetu in olajšujejo socialne stike ter uporabo informacij. Tukaj se pod digitalne naprave ne štejejo fotoaparati, elektronski bralniki, GPS naprave in naprave za spremljanje telesne pripravljenosti, čeprav tudi slednje običajno zahtevajo internetno povezljivost (Li in drugi, 2018).

3 TURIZEM DIGITALNEGA RAZSTRUPLJANJA

3.1 Opredelitev turizma digitalnega razstrupljanja

Prekomerna uporaba digitalnih tehnologij lahko vodi do težav predvsem z duševnim zdravjem posameznikov (Bhattacharya in drugi, 2019). Takšna dilema je nekatere turistične ponudnike spodbudila k raziskovanju možnosti za razvoj turističnega produkta digitalnega razstrupljanja (Li in drugi, 2018). Začasni pobeg od vsakdanjega življenjskega sloga turiste motivira za izbiro počitnic digitalnega razstrupljanja, ki se preživljajo v naravnih območjih z omejenim internetnim in mobilnim signalom. Posamezniki se za takšno turistično izkušnjo odločijo prostovoljno, da bi pobegnili od stresa vsakdanjega življenja in pretirane uporabe digitalnih naprav (Altınay Özdemir in Göktaş, 2021). Turistični produkt digitalnega razstrupljanja je lahko povezan s turizmom na prostem (v naravi), športnim turizmom, termalnim turizmom, podeželskim turizmom, turizmom na kmetijah in doživljajskim turizmom. Za razvoj takšnega produkta so primerna oddaljena in neodkrita območja, kjer je slab dostop mobilnega in internetnega signala (Pawłowska-Legwand in Matoga, 2021).

Tradicionalno je ideja turizma povezana z občutkom pobega od vsakdanjega življenja in okrevanjem od dela. V skladu s tem naj bi bilo bivanje na destinaciji povezano z občutkom pristnosti neznanih krajev. Medtem pa turisti pričakujejo, da se bodo med dopustom spočili in sprostiti (Egger in drugi, 2020). Turizem digitalnega razstrupljanja bi lahko opredelili kot turistične prostore, kjer ni internetnega in mobilnega signala, oziroma kjer je uporaba digitalnih tehnologij nadzorovana. Udeleženci se na takšnih počitnicah prostovoljno odrečejo uporabi digitalnih naprav (Li in drugi, 2018). Turisti in turistični ponudniki dajejo vedno večji pomen premagovanju negativnega vpliva digitalnih tehnologij na potovalno izkušnjo, zato so nekateri ponudniki predlagali, da se turisti osredotočijo na resnični svet, namesto na virtualnega (Egger in drugi, 2020). Medtem postajajo vedno bolj zaželeni restavracije in kavarne, ki se oglašujejo kot kavarne brez digitalnih tehnologij (Pearce in Gretzel, 2012). Odklop je postal tržno zanimiv za turistične ponudnike, saj potencialnim gostom obljublja, da jim bodo vsaj za nekaj časa pomagali izstopiti iz digitalnih omrežij. Turistična industrija je to izkušnjo hitro označila kot »odklopljeno potovanje« ali »digitalno razstrupljanje«. Ta turistični produkt problematizira učinke stalne povezanosti in izhaja iz psihološke diagnoze izgorelosti (Stäheli in Stoltenberg, 2022). Storitve digitalnega razstrupljanja na splošno odlikuje odsotnost ali omejen dostop do informacijsko-komunikacijskih tehnologij. Njihov namen je zmanjšati zasvojenost udeležencev z internetom, njihovo tesnobo in stres, ter s tem maksimirati vrednost turistične izkušnje z namenom izboljšanja zdravja ter poklicnega in zasebnega življenja. Prav tako je namen produkta turizma digitalnega razstrupljanja usmeriti pozornost ljudi nazaj k temu, kar je v resničnem svetu najbolj pomembno (Egger in drugi, 2020).

Turistični produkt digitalnega razstrupljanja poziva posameznike k začasni abstinenci od digitalnih medijev. Poskuša rešiti tradicionalno idejo turizma, ki temelji na ideji začasnega

pobega od bremena vsakdanjega življenja. Vsakdanje življenje postaja vse bolj formalizirano, racionalizirano in sčasoma neavtentično, kar posledično ustvarja željo po avtentičnosti, ki jo želi turist izkusiti na svojih potovanjih, zato lahko odklop od digitalnih medijev postane praksa za ustvarjanje avtentičnih doživetij. Digitalno razstrupljanje obravnava dva vidika odklopa, in sicer proces prekinitve povezave in odklopljeno stanje (Stäheli in Stoltenberg, 2022).

Za začetek produktov digitalnega razstrupljanja bi lahko opredelili leto 2011, ko so letovišča in hoteli začeli ponujati sobe brez digitalnih naprav ali ponudnike, kjer zasežejo elektronske naprave (Li in drugi, 2018). Takšni turistični ponudniki so bili prisotni predvsem v ZDA in Evropi, zlasti v Združenem kraljestvu. Tega leta je bila na uradni spletni strani britanskega zavoda za turizem (Visit Britain) objavljena potovalna zgodba o digitalnem razstrupljanju. Od takrat naprej so se na spletu razširila sporočila o počitnicah brez digitalnih naprav in internetne povezave. Leta 2014 je tudi škotska turistična destinacija (Visit Scotland) tržila svoje gorske regije kot idealne za razvijanje turizma brez digitalnih naprav. Pomembno pa je, da se je v letih 2016 in 2017 očitno spremenil poudarek na turizmu digitalnega razstrupljanja iz nišnega proizvoda v ponudbo za širšo bazo potrošnikov (Li in drugi, 2018).

3.2 Negativni vplivi digitalnih tehnologij na turistično izkušnjo

Študije digitalnih tehnologij v turizmu so bile v veliki meri osredotočene na pozitiven vpliv na celotno izkušnjo potovanja (Egger in drugi, 2020). Tehnologija turistom omogoča stalno povezavo med domačim in počitniškim okoljem, tradicionalno pa pojmovanje počitnic pomeni, da se turisti odklopijo od domačega okolja (Pearce in Gretzel, 2012). Zaradi hitrega razvoja digitalnih tehnologij in njihove vsakodnevne uporabe je za turiste postalo normalno, da med potovanjem ostanejo povezani. Za veliko turistov to zagotavlja udobje in prilagodljivost, zlasti kadar njihova potovanja niso dobro načrtovana. S pametnimi telefoni in računalniki lahko poiščejo informacije in napotke na poti ter sprejemajo hitre odločitve. Prav tako je postalo običajno, da si turisti izmenjujejo svoje izkušnje preko socialnih omrežij. Vzdrževanje komunikacije med potovanjem je povezano tudi z varnostnimi pomisleki, saj turisti želijo, da njihovi najbližji vedo, kje se nahajajo. Turisti, ki ne morejo pobegniti od službenih obveznosti, se na dopustu večkrat zanašajo na digitalne naprave, ki so jim v pomoč pri upravljanju nalog, povezanih z njihovo službo. Prav tako pa zabavne funkcije digitalnih tehnologij turistom omogočajo krajšanje časa med potovanjem (Egger in drugi, 2020).

V zadnjem času so se nekateri ljudje začeli zavedati, kako so digitalne tehnologije spremenile njihove osebne izkušnje med potovanjem. Študije na tem področju so poudarile, da je tehnologija ena izmed ključnih dejavnikov, ki vodijo do zmanjšane ravni dobrega počutja med potovanjem. Možnost stalnega povezovanja z delovnimi zadevami preko digitalnih tehnologij lahko škoduje kakovosti turistične izkušnje. Navsezadnje je to povzročilo, da so se zabrisale razlike med delom in prostim časom, kar ima tako pozitivne kot negativne posledice. Pogostost družbene prisotnosti, povezane z delom, negativno vpliva

na izkušnjo, ki jo turist doživi na dopustu. Digitalne tehnologije odvrtaajo pozornost turistom in manjšajo razliko med domom in odhodom ter delom in prostim časom.

Mobilna tehnologija ločuje turiste od njihovega fizičnega in družbenega okolja. Preveč časa porabijo za preverjanje, kaj počnejo drugi, zaradi česar lahko zamudijo dragocene trenutke v resničnem okolju, kjer se trenutno nahajajo. Motnje, ki jih povzročajo digitalne naprave, lahko škodujejo duševnemu zdravju posameznika, kar povzroči potrebo digitalnemu razstrupljanju. (Egger in drugi, 2020).

3.3 Motivi za turizem digitalnega razstrupljanja

Turisti se za odklop od digitalnih naprav med dopustom odločijo, ker želijo zmanjšati stres, povezan z delom, kar predstavlja enega izmed bolj pomembnih motivatorjev. Drugi motivi za izbiro takšne počitniške izkušnje pa vključujejo socialne potrebe, duhovna iskanja, zaskrbljenost glede informacijske varnosti ter odpor do plačevanja tujih mobilnih in internetnih pristojbin (Li in drugi, 2020).

V študiji, v kateri je Hoving (2017) preučeval motive za to, da se nizozemski turisti odločajo za počitnice digitalnega razstrupljanja, je ugotovil, da turiste motivirajo različni dejavniki za izbiro takšnih počitnic. Med najbolj pogoste so turisti izpostavili fizične, sociološke, tehnološke, ekonomske in geografske dejavnike. Fizični dejavniki so telesno zdravje in težave, ki jih povzroča pretirana uporaba digitalnih naprav, med katere spadajo težave s spanjem, težave z vidom in debelost. Psihološki dejavniki vključujejo simptome kot so jeza, napetost, depresija in digitalna zasvojenost, ki se pojavijo, kadar ni dostopa do interneta. Sociološki dejavniki so na primer težave s socializacijo, težave v odnosih z ljudmi in težave v poslovnem življenju. Tehnološki dejavniki se nanašajo na splošne težave – od potrebe po razkazovanju samega sebe do pomanjkanje koncentracije, ki jih povzročajo kanali, kot so družabna omrežja. Takšni kanali so povzročili velike spremembe v navadah ljudi, ki so običajno rojeni po letu 2000. Čeprav ekonomski in geografski dejavniki niso neposredno povezani z digitalnim razstrupljanjem, pomembno vplivajo na izbiro destinacije (Hoving, 2017).

Pearce in Gretzel (2012) sta na podlagi intervjujev udeležencev dokumentirala, kako so doživeli turistično izkušnjo digitalnega razstrupljanja. Intervjuvanci so opisali dvojnost izkušenj, ko so se med počitnicami soočili z območjem brez povezave, saj jih je več izrazilo potrebo po ohranjanju stikov socialnih preko družbenih omrežij. Nekateri so se počutili ogrožene, saj niso imeli dostopa do nujne pomoči, kar jim je predstavljalo pomanjkanje varnosti. Odvzem povezanosti v območju brez povezave je mnogim predstavljal zelo stresno situacijo, predvsem tistim, ki so globoko vpeti v uporabo digitalnih medijev. Pomembna pozitivna korist, o kateri so poročali nekateri udeleženci počitnic na območju brez povezave, je bila spodbuda, da so uporabili svoje socialne in pogovorne spretnosti za spoznavanje ostalih sopotnikov. Prav tako so izpostavili, da so brez digitalnih naprav in stalne povezanosti lažje uživali v trenutku (Pearce in Gretzel, 2012).

Sutton (2017) nadalje ugotavlja, da se ljudje, ki se odločijo za počitnice digitalnega razstrupljanja, znebijo pritiska in izgorelosti, ki ju povzročajo nenehna uporaba interneta. S tem se počutijo bolj udobno, saj se zavedno oddaljijo od tega pritiska. Hkrati pa se počutijo bolj svobodne in v dopustu bolj uživajo. S tem, ko se oddaljijo od digitalnih naprav, se tudi lažje družijo in se prijetno počutijo pri komunikaciji z drugimi (Sutton, 2017).

V raziskavah o turizmu digitalnega razstrupljanja, ki so jo opravili Egger in drugi (2020), so s intervjuvanci izpostavili štiri glavne motive, zakaj bi se odločili za takšno turistično destinacijo. To so pobeg, osebna rast, zdravje in dobro počutje ter razmerja (Egger in drugi, 2020). Razlogi z bolj natančnimi opisi in motivi so prikazani na sliki 1.

Slika 1: Motivi za izbiro turističnega produkta digitalnega razstrupljanja

Vir: prirejeno po Egger in drugi (2020).

Eden izmed glavnih motivov, da bi se posamezniki odločili za turistično destinacijo digitalnega razstrupljanja je želja po pobegu, kar bi lahko razdelili na tri dele. Želja po odklopu, sprostitvi in raziskovanju neznanega. Najbolj pomembna jim je ločitev od digitalnih tehnologij in osredotočenost na samo turistično izkušnjo. To je v skladu s tradicionalnimi pogledi na turizem, ki so neločljivo povezani s potrebo po pobegu od vsakdanjega življenja in delovne rutine (Egger in drugi, 2020).

Kot drugi pomemben motiv, da se posamezniki odločijo za odklop od digitalnih naprav med dopustom, je osredotočenost na osebno rast. Pri potovanjih je pomembna povečana zavest, saj pogosto doživljamo novo, nepoznano destinacijo. Turisti so večji občutek vživetosti v potovalno izkušnjo povezali z možnostjo večje osebne rasti, saj digitalne tehnologije odvrnejo pozornost od same turistične izkušnje (Egger in drugi, 2020).

Tretji motiv, ki so ga posamezniki izpostavili pri udejstvovanju v turizmu digitalnega razstrupljanja, je bila osredotočenost na zdravje in dobro počutje. Ko je uporaba digitalnih

tehnologij nadzorovana, se lahko turisti bolj osredotočijo na izboljšanje svojih sposobnosti in izboljšanje svojega duševnega zdravja. Prav tako se motivi za zdravje in dobro počutje ujemajo z motivi za turizem v naravi in s povezovanjem z naravnim okoljem (Egger in drugi, 2020).

Zadnji glavni motiv za izbiro destinacije digitalnega razstrupljanja je osredotočenost na to, kako odsotnost digitalnih naprav vpliva na odnose udeležencev z drugimi na dopustu. Želja po novih odnosih je že tradicionalno opredeljena kot motiv za potovanje. Predhodne študije so pokazale, da lahko opustitev socialnih omrežij posameznikom pomaga, da se osredotočijo na razvijanje svojih sposobnosti in veščin za druženje v resničnem svetu (Egger in drugi, 2020).

Na podlagi ugotovitev različnih raziskav lahko rečemo, da turistični produkt digitalnega razstrupljanja zmanjšuje raven stresa, izboljšuje duševno zdravje in izboljša socialne stike. V počitnice digitalnega razstrupljanja lahko vključujejo naslednje dejavnosti: branje, kolesarjenje, pohodništvo, jogo, obisk zdravilišč, ribolov, umetnost in ustvarjanje degustacijo vin, piknike, fotografiranje, kuhanje itd. Glavni namen takšnega turističnega produkta je zagotoviti priložnost, da se turisti znebijo zasvojenosti, ki jo povzroča tehnologija, in jim s tem zagotoviti, da se vrnejo k svojemu bistvu in naravi (Can in Iflazoglu, 2021).

4 PRIMERA OBSTOJEČIH PONUDNIKOV TURISTIČNEGA PRODUKTA DIGITALNEGA RAZSTRUPLJANJA

4.1 Ponudniki v svetu in Sloveniji

Kot primer dobre prakse za oceno tržnega potenciala digitalnega razstrupljanja sem izbral dva primera ponudnikov, enega v Sloveniji in enega v tujini. Prvi je Kamp Grounded, ki ga organizira podjetje The Digital Detox iz Kalifornije. Gre za kolektivno paketno izkušnjo digitalnega razstrupljanja v naravi, ki jo izvajajo enkrat na leto. Drugi primer je butični Hotel Sunrose 7 v Bohinju, ki pa ponuja samoorganiziran odklop od digitalnih naprav, sprejema izključno polnoletne goste in je dostopen skozi celo leto.

4.1.1 Camp Grounded

Kamp Grounded ponuja letno digitalno razstrupljanje v gozdu Mendocino, severno od mesta San Francisco v Združenih državah Amerike (Sutton, 2017). Tabor vsako leto vodi podjetje The Digital Detox iz Oaklanda, katerega slogan se glasi »disconnect to reconnect«. Ob prihodu v kamp Grounded tabornike, ki morajo prav tako biti polnoletni, pričakujejo zaposleni z objemi, mlekom in piškoti. Telefon, potni list, ključe in denarnico morajo pustiti v papirnati vrečki, ki jo zapečatijo in shranijo v prostor, ki je tabornikom nedostopen. Ob

prihodu je potrebno podpisati določene dokumente, ki omogočajo bivanje v kampu, ki traja 4 dni. Taborniki se lahko prijavijo na različne igre, ki vključujejo dejavnosti kot so lokostrelstvo, plezanje, joga, meditacija, ustvarjanje s papirjem, improvizirano gledališče ali sprehod ob reki. Velik poudarek je na zabavi, igri in sprostitvi. Ena izmed glavnih nalog svetovalcev, ki organizirajo in vodijo tabor, je, da skrbijo, da taborniki nikoli ne vedo točno, koliko je ura. Čas merijo s trajanjem kuhanja jajca ali priprave večerje. Za udeležence tabora kamp Grounded ni le pobeg od vsakdanjega življenja, saj udeležence spodbujajo, naj se počutijo, kot da se končno svobodno in brez omejitev povezujejo, tako da preživijo čas skupaj z drugimi taborniki in sklepajo nova prijateljstva ter poznanstva (Sutton, 2017).

4.1.2 Butični Hotel Sunrose 7

Leta 2019 so v Bohinju odprli prenovljen butični hotel Sunrose 7, kjer želijo združevati več kot 130-letno tradicijo s sodobnim pristopom turizma. Hotel je namenjen izključno polnoletnim gostom in uvaja koncept turističnega produkta digitalnega razstrupljanja, saj v hotelu ni telefonov, televizij ali drugih digitalnih naprav, ampak spodbujajo branje knjig, druženje, poslušanje narave, kulinariko in druga izkustvena doživetja v okolici Bohinjskega jezera. Hotel Sunrose 7 je prvi hotel v Sloveniji, ki ponuja storitev digitalnega razstrupljanja. Po navdihu slapa Savice, so tudi oblikovali prvo doživljajsko prho v Sloveniji, ki ima vodne učinke, s katerimi gostje doživijo občutek, kot da stojijo pod slapom. V hotelu dajejo velik pomen ohranjanju običajev in tradicije (Sustainable Hospitality Development SHD, Ltd., brez datuma). Ob nedavni obletnici hotela so na spletni strani objavili, da bodo gostje, ki bodo rezervirali jesenski oddih preko njihove spletne strani in bodo med bivanjem pustili vsaj en telefon v hrambi, dobili dodaten popust pri namestitvi. S tem želijo spodbuditi rezervacije in povečati zasedenost (Sustainable Hospitality Development SHD, Ltd., brez datuma).

5 PREDSTAVITEV TURISTIČNE DESTINACIJE ROGLA-POHORJE

Turistična destinacija Rogla-Pohorje obsega območje treh občin, ki so v Savinjski regiji (Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče), ter ene občine, ki spada v Podravske statistično regijo (Oplotnica). Turistično destinacijo uvrščamo v Alpsko makro destinacijo. Leta 2016 so se občine na območju turistične destinacije začele povezovati s skupno vizijo, strateškimi cilji in ukrepi za skupen razvoj turizma. Destinacija ponuja aktivne počitnice z dobro športno infrastrukturo in rehabilitacijo, ali pa preprosto oddih v naravi in bogati kulturni dediščini.

Novembra leta 2020 je turistična destinacija Rogla-Pohorje prejela certifikat Slovenia Green Destination Gold, leta 2021 jo je organizacija Green Destinations uvrstila med 100 najbolj trajnostnih destinacij na celem svetu (Golob in drugi, 2022). Sodelujoče občine destinacijo promovirajo s sloganom: »Razišči, občuti, užij« (Golob in drugi, 2022). V turistična

destinacija sledijo smernicam trajnostnega razvoja in digitalne preobrazbe. S tem želijo slediti smernicam vizije razvoja turizma na ravni celotne Slovenije (Golob in drugi, 2022).

Turistično destinacijo Rogla-Pohorje želijo razviti v konkurenčno, trajnostno, ekološko, gostoljubno in medgeneracijsko destinacijo. Svojo ponudbo želijo še naprej oblikovati s prepletanjem tradicije s sodobnostjo in ustvariti okolje, ki je primerno tako za delo, kot za oddih s poudarkom na edinstveno ponudbo z višjo dodano vrednostjo. Ponudbo bodo še naprej razvijali v smeri aktivnih, vključujočih in sproščujočih počitnic na podeželju, ki so usmerjene v zdravje in dobro počutje. Prav tako želijo še naprej gostiti poslovna srečanja in vrhunske športne ekipe (Golob in drugi, 2022). V turistični destinaciji Rogla-Pohorje obstajajo pogoji za razvoj ponudbe, ki bi jo lahko povezali z digitalnim razstrupljanjem. Med obstoječo ponudbo lahko štejemo dobro razvit kmečki turizem (Ekološka kmetija Urška, Turistična kmetija Arbajter, Ekološka kmetija Iršič-Meglič itd.), kjer ponujajo preživljanje počitnic v naravi, Wellness, vpogled v kmečko življenje, stik z živalmi itd. Podjetje Unitur velja za največjega turističnega ponudnika v celotni turistični destinaciji. Unitur upravlja s športnim centrom Rogla in zdraviliščem Terme Zreče. Obstoječi turistični produkti, ki jih ponudniki že ponujajo, so povezani z naravno in kulturno dediščino, kulinariko, športom, rekreacijo in dobrim počutjem (Golob in drugi, 2022). Nobenega od naštetih turističnih ponudnikov pa lastniki ne oglašujejo ali opredeljujejo kot ponudnika turističnega produkta digitalnega razstrupljanja.

Podjetje Valicon (2016) je za Slovensko turistično organizacijo (STO) opredelilo 12 ciljnih skupin slovenskega turizma. Pri opredeljevanju ciljnih skupin turistov v Sloveniji so izhajali iz treh motivov, za kaj se turisti odločajo pri izbiri destinacije. To so: doživetje (raziskovalci), druženje (družabniki) in mir oziroma skrb zase (muze). Njihov cilj je bil, da opredelijo persone, ki predstavljajo ciljne skupine. Turiste so razdelili po ključnih motivih, ki jih posamezniki iščejo v turizmu. Za vsako skupino turistov so značilni posamezni interesi oziroma aktivnosti, motivi in koristi ter strahovi in pričakovanja (STO, 2016).

V turistični destinaciji Rogla-Pohorje ciljajo na 6 ciljnih skupin obiskovalcev, kot jih je opredelila Slovenska turistična organizacija (Valicon, 2016). Ti iščejo oddih in sproščanje v naravi, dobro kulinarčno izkušnjo, ogled lokalnih zgodovinskih znamenitosti, dobro počutje, preživljanje časa z družino, raznolike športne aktivnosti v vseh letnih časih itd.. Ciljne skupine obiskovalcev so (Golob in drugi, 2022):

- Zeleni raziskovalci (raziskovalci),
- Družabni foodieji (družabniki),
- Sproščeni eskapisti (muze),
- Aktivni nostalgiki (družabniki),
- Predane mame (družabniki),
- Aktivne družine (raziskovalci).

Turisti ciljnih skupin prav tako vedno pogosteje iščejo tudi odklop od digitalnih naprav. Takšni obiskovalci se večinoma najraje odločajo za bivanje v hotelih, turističnih kmetijah, zasebnih sobah in glampingih (Golob in drugi, 2022).

6 METODOLOGIJA

6.1 Namen in cilji zaključne strokovne naloge

Prvi korak pri pisanju zaključne strokovne naloge je, da sem določil cilje, kaj želim doseči z analizo primernosti turistične destinacije Rogla-Pohorje za ponudbo produkta digitalnega razstrupljanja, ki lahko predstavlja novo poslovno priložnost pri turističnih ponudnikih. Namen zaključne strokovne naloge je razumeti koncept digitalnega razstrupljanja, analizirati obstoječe že uveljavljene turistične ponudnike s produktom digitalnega razstrupljanja in opredeliti ciljno skupino turistov oziroma potencialne goste, ki bi jih zanimal takšen turistični produkt. S tem želim ugotoviti, ali obstaja potencial za razvoj turističnega produkta digitalnega razstrupljanja v turistični destinaciji Rogla-Pohorje.

6.2 Raziskovalna vprašanja in metodologija

Analiza obstoječe turistične ponudbe v destinaciji in ciljne skupine turistov, ki so jih v destinaciji izpostavili kot potencialne stranke, ter preučevanje obstoječe strokovne literature, so bili temelj za zastavitev naslednjih raziskovalnih vprašanj:

- Kakšno je zavedanje turistov o negativnih vplivih prekomerne uporabe digitalne tehnologije na njihovo fizično in duševno počutje?
- Katere so zaželene destinacije turistov v Sloveniji, ki iščejo možnosti za digitalno razstrupljanje, in kakšne so njihove motivacije?
- Kateri so najpogostejši načini digitalnega razstrupljanja, ki jih turisti iščejo, in ali so ti načini trenutno na voljo v turistični destinaciji Rogla-Pohorje?
- Kakšen potencial ima turistični produkt digitalnega razstrupljanja za razvoj v turistični destinaciji Rogla-Pohorje?
- Katere aktivnosti ali storitve bi bile turistom zanimive v turizmu digitalnega razstrupljanja?
- Kakšne so predstave turistov o idealnem okolju za turizem digitalnega razstrupljanja?
- Ali obstaja zanimanje turistov za razvoj takšnega turističnega produkta?

Za naslovitev raziskovalnih vprašanj sem zbral primarne podatke s pomočjo spletne ankete, ki je predstavljena v naslednjem poglavju. Za analizo odgovorov sem uporabil deskriptivne statistike, kjer sem navedel število opazovanj ter povprečne vrednosti.

6.3 Struktura in predstavitev ankete

Za zbiranje primarnih podatkov sem izbral spletno anketo. S pomočjo literature v teoretičnem delu naloge sem oblikoval anketo, ki je vsebovala naslednje tri vsebinske sklope:

- profil in značilnosti respondentov,
- značilnosti uporabe digitalnih tehnologij in njihov vpliv na posameznikovo psihično ter fizično zdravje,
- turistični produkt digitalnega razstrupljanja in potencial razvoja v Turistični destinaciji Rogla-Pohorje.

V sklopu, kjer sem zbiral podatke o profilu in značilnosti respondentov, so se vprašanja nanašala na demografske značilnosti anketirancev, in sicer na stopnjo izobrazbe, spol in starost. V drugem sklopu sem zbiral podatke o značilnostih uporabe digitalnih tehnologij in tem, kako vplivajo na psihično in fizično zdravje anketirancev. Ta sklop je obsegal 4 vprašanja. Zadnji sklop vprašanj se je navezoval na turistični produkt digitalnega razvoja in na Turistično destinacijo Rogla-Pohorje. Zadnji sklop je vseboval 6 vprašanj. Pri četrtem vprašanju so anketiranci odgovarjali s 5-stopenjsko Likertovo lestvico (1 = nikoli, 5 = vedno), kjer so ocenjevali pogostost na treh vprašanjih, povezanih z omejitvijo, negativnimi posledicami in odklopom od digitalnih naprav. Pri sedmem in osmem vprašanju v anketi pa so anketiranci odgovarjali na vprašanja in trditve s 5-stopenjsko Likertovo lestvico, kjer so označili strinjanje s posameznimi trditvami (1 = nikakor se ne strinjam, 5 = popolnoma se strinjam). Pri treh vprašanjih je bila možnost izbrati več odgovorov, pri ostalih vprašanjih pa so lahko izbrali le en odgovor.

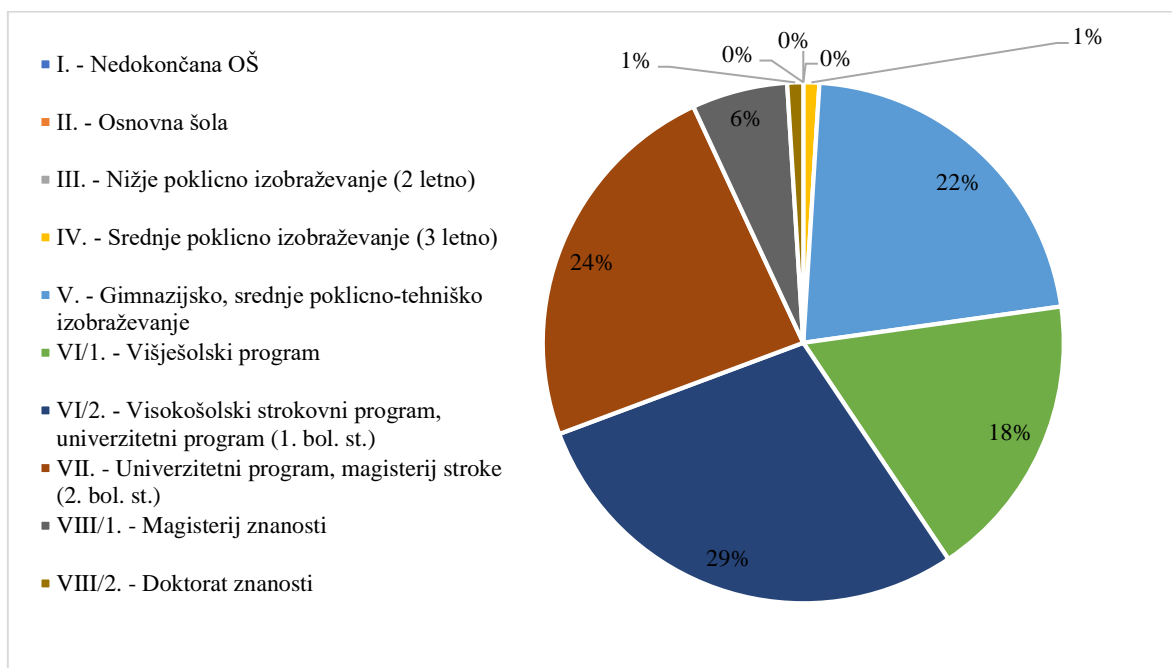
Anketa je skupaj vsebovala 14 vprašanj in je v Prilogi 1. Anketa je bila anonimna in objavljena na spletni strani lka.si, ki sem jo delil na vseh družabnih omrežjih, ki jih uporabljam (Facebook, Instagram in Snapchat). Prav tako pa sem jo delil tudi preko e-pošte svojim prijateljem in družinskim članom. Anketa je bila aktivna in na voljo za reševanje od 28.1. do vključno 4.3.2024.

6.4 Opis vzorca

Povprečna starost anketirancev je bila 37,3 let. Najmlajši je bil star 20 let, najstarejši pa 75 let. Največ odgovorov je bilo v starostni skupini 25-32 let, in sicer 38 odstotkov. Najmanj odgovorov sem pridobil v starostnih skupinah 73-75, in sicer 1 odstotek, in 17-24, kjer sem pridobil 7 odstotkov vseh odgovorov. Kar 67 odstotkov vseh anketirancev je bilo ženskega spola, 31 odstotkov moškega spola, 2 odstotka pa sta se opredelila pod drugo. Na sliki 2 je prikazana izobrazbena struktura anketirancev, kjer se jih je največ, 29 odstotkov, opredelilo s stopnjo izobrazbe VI/2. (Visokošolski strokovni program, univerzitetni program 1. bolonjske stopnje), s 24 odstotki sledi VII. stopnja izobrazbe. 22 odstotkov anketirancev pa

ima V. stopnjo izobrazbe. Noben od anketirancev se ni opredelil, da ima I., II. ali III. stopnjo izobrazbe.

Slika 2: Struktura vzorca glede na stopnjo izobrazbe

* Opomba: $n=106$.

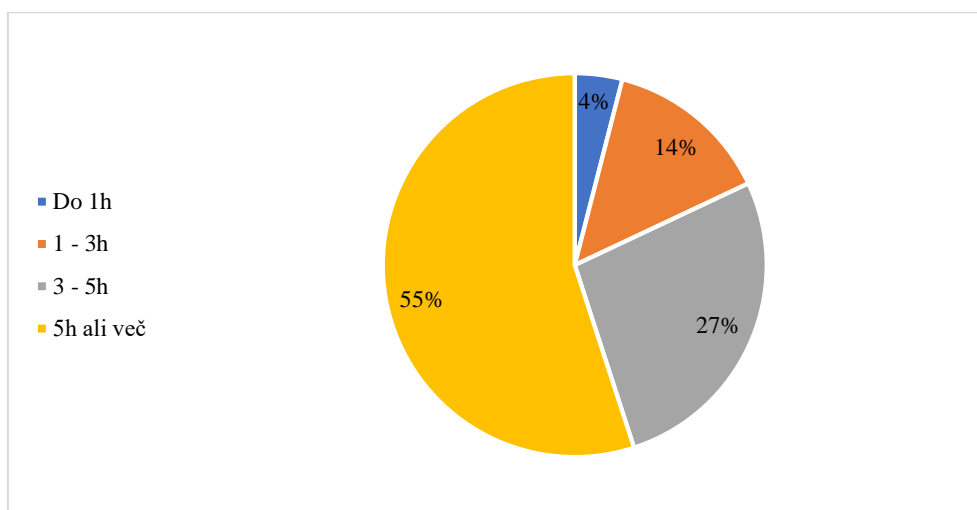
Vir: lastno delo.

7 ANALIZA IN PREDSTAVITEV REZULTATOV ANKETE

7.1 Značilnosti uporabe digitalnih tehnologij in njihov vpliv na posameznikovo psihično ter fizično zdravje

Prva štiri vprašanja v spletni anketi so bila namenjena ugotavljanju značilnosti in pogostosti uporabe digitalnih tehnologij med anketiranci. Zanimalo me je zavedanje anketirancev o negativnih vplivih prekomerne uporabe digitalnih tehnologij na njihovo fizično in duševno počutje. Prvo vprašanje v anketi je bilo namenjeno ugotavljanju, koliko časa na dan v povprečju, vključno s službenimi obveznostmi, anketiranci porabijo za uporabo digitalnih naprav, kamor štejemo mobilne telefone, računalnike, tablice itd. Na sliki 3 je razvidno, da največji delež anketirancev, kar 55 odstotkov, v povprečju za uporabo digitalnih naprav porabi 5 ur ali več na dan. 27 odstotkov jih digitalne naprave uporablja 3 do 5 ur na dan.

Slika 3: Povprečna dnevna uporaba digitalnih naprav

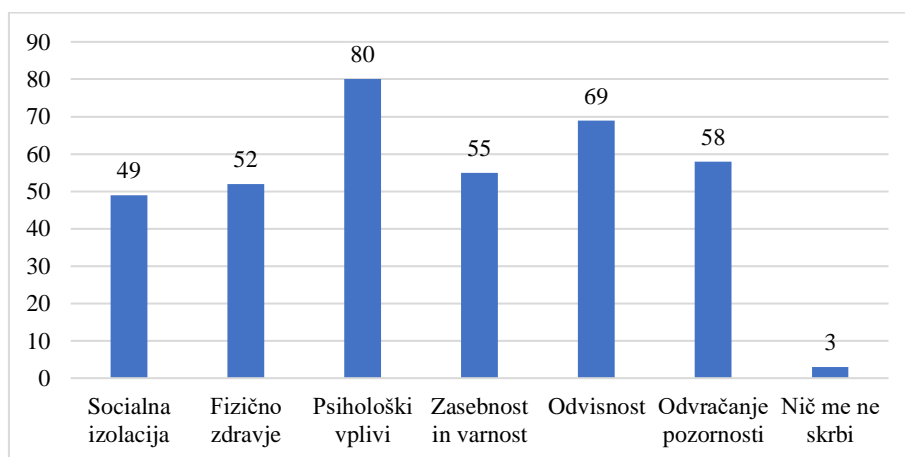
* Opomba: n=114.

Vir: lastno delo.

Največ, kar 92 odstotkov anketirancev, se je odzvalo, da prekomerna uporaba negativno vpliva na posameznika, 3 odstotke se jih je opredelilo, da ne vpliva negativno. 5 odstotkov anketirancev se ni opredelilo za nobeno od prejšnjih možnosti.

Na sliki 4 je prikazano, kaj posameznike najbolj skrbi pri prekomerni uporabi. Anketirance najbolj skrbijo negativni vplivi na psihološko zdravje, ki so prejeli 80 odgovorov. Veliko anketirancev (69) jih meni, da prekomerna uporaba digitalnih naprav lahko vodi v odvisnost. Nekaj manj odgovorov so prejeli odvrčanje pozornosti (58), zasebnost in varnost (55), fizično zdravje (52) in socialna izolacija (49). Najmanj anketirancev pa se je odločilo, da jih nič ne skrbi pri prekomerni uporabi. Ta možnost je prejela samo 3 odgovore.

Slika 4: Najbolj pogoste skrbi pri prekomerni uporabi digitalnih naprav

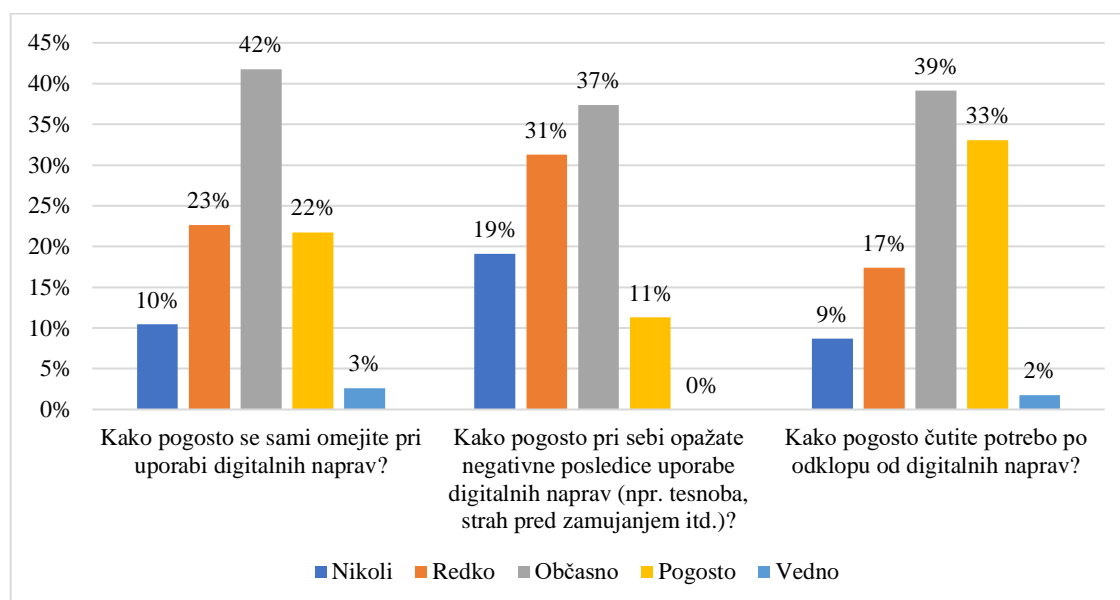

* Opomba: Možnih je več odgovorov; n=115.

Vir: lastno delo.

Pri naslednjem vprašanju sem uporabil 5-stopenjsko Likertovo lestvico, kjer so anketiranci ocenjevali pogostost, ki so jo opredeljevali na treh vprašanjih, povezanih z omejitvijo, negativnimi posledicami in odklopu od digitalnih naprav. Odgovori na vsa 3 vprašanja so prikazani na sliki 5. Pri prvem vprašanju glede omejitve uporabe digitalnih naprav, so anketiranci v povprečju izbirali vrednost 2,8 na lestvici od 1 do 5, kar pomeni, da so se anketiranci v povprečju največkrat odločili za odgovor občasno. 42 odstotkov anketirancev se občasno, 23 odstotkov se redko in 22 odstotkov se pogosto omeji pri uporabi digitalnih naprav. Pri drugem vprašanju sem ugotavljal, kako pogosto posamezniki opažajo negativne posledice uporabe digitalnih naprav, kjer so v povprečju izbrali vrednost 2,4, kar pomeni, da 37 odstotkov anketirancev občasno, 31 odstotkov redko, 19 odstotkov nikoli in 11 odstotkov pogosto opaža negativne posledice pri uporabi digitalnih naprav. Pri zadnjem vprašanju so anketiranci v povprečju označili vrednost 3. V tem vprašanju sem jih spraševal, če pogosto čutijo potrebo po odklopu. Kot je na sliki 5 razvidno, 39 odstotkov anketirancev občasno, 33 odstotkov pogosto in 17 odstotkov redko čuti potrebo po odklopu od digitalnih naprav.

Slika 5: Pogostost pojavov v zvezi z uporabo digitalnih naprav

* Opomba: n=115.

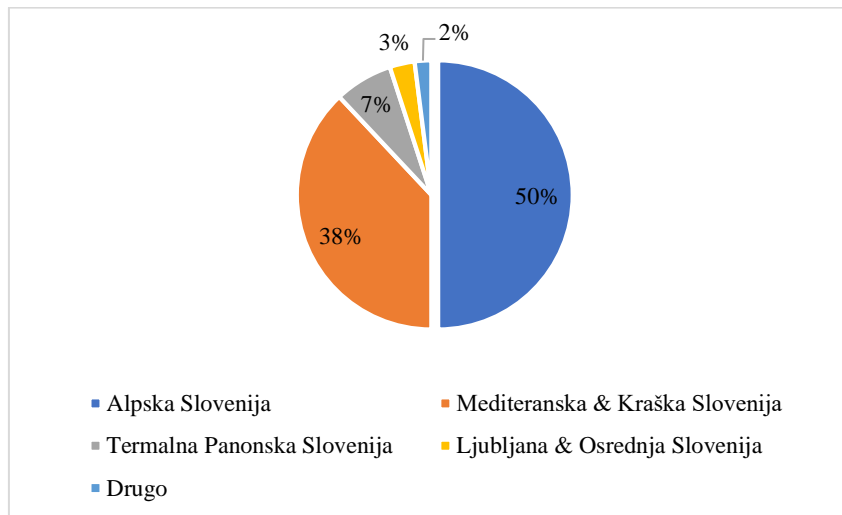
Vir: lastno delo.

7.2 Turistični produkt digitalnega razstrupljanja in potencial razvoja v Turistični destinaciji Rogla-Pohorje

V tretjem delu spletne ankete sem v prvem vprašanju anketirance spraševal o njihovih preferencah, kje bi najraje preživeli oddih digitalnega razstrupljanja v Sloveniji, kar je prikazano na sliki 6. Pod odgovori so bile našteje slovenske turistične makro destinacije. Največ odgovorov je prejela Alpska Slovenija, in sicer kar 50 odstotkov. Z 38 odstotki ji sledi Mediteranska & Kraška Slovenija. Najmanj anketirancev pa se je odločilo, da bi

produkt digitalnega razstrupljanja izbrali v Termalni Panonski Sloveniji (7 odstotkov) ter v Ljubljani & Osrednji Sloveniji (3 odstotki).

Slika 6: Izbira slovenske turistične makro destinacije za digitalno razstrupljanje

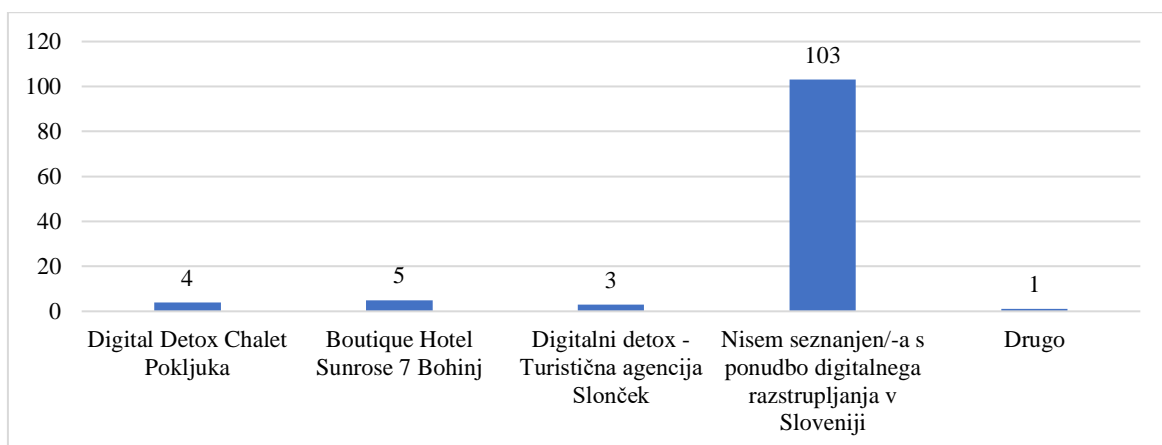

* Opomba: n=112.

Vir: lastno delo.

Na sliki 7 je prikazana seznanjenost anketirancev z obstoječo turistično ponudbo digitalnega razstrupljanja v Sloveniji. Kar 103 anketiranci niso seznanjeni s takšno turistično ponudbo. Štirje so označili, da so seznanjeni z Digital Detox Chalet na Pokljuki. 5 jih je označilo, da poznajo Boutique Hotel Sunrose 7 v Bohinjski Bistrici. Trije pa so se opredelili, da so seznanjeni s ponudbo digitalnega razstrupljanja Turistične agencije Slonček.

Slika 7: Seznanjenost s ponudbo digitalnega razstrupljanja v Sloveniji

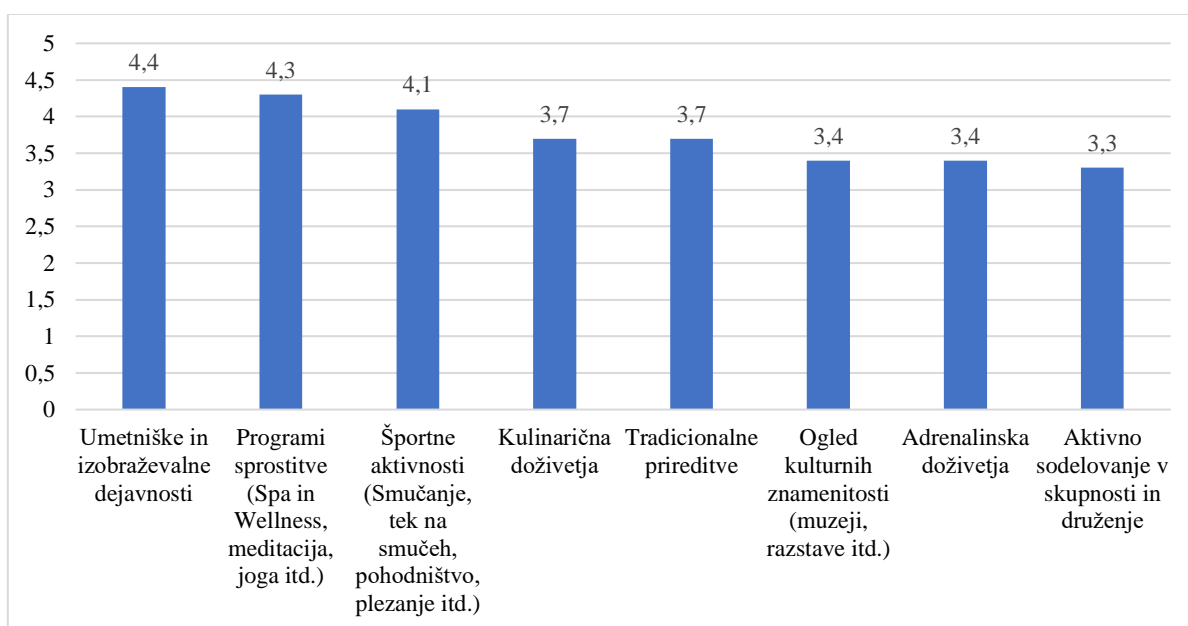

*Opomba: Možnih je več odgovorov; n=115.

Vir: lastno delo.

V naslednjem vprašanju sem anketirance spraševal o aktivnostih ali storitvah, ki bi jih najbolj zanimalo med digitalnim razstrupljanjem. Rezultati so prikazani na sliki 8. Med osmimi aktivnostmi, ki bi jih najraje izkusili med digitalnim razstrupljanjem, so največ ogovorov popolnoma se strinjam prejeli programi sprostitev (Spa, Wellness, meditacija, joga itd.), športne aktivnosti (smučanje, tek na smučeh, pohodništvo itd.) in kulinarična doživetja. Malo manj so se strinjali z adrenalinskimi doživetji, aktivnim sodelovanjem v skupnosti in druženjem ter z umetniškimi in izobraževalnimi dejavnostmi. Anketiranci najmanj zanimajo tradicionalne prireditve in ogledi kulturnih znamenitosti. Najvišje povprečje na lestvici od 1 do 5 so prejeli programi sprostitev, in sicer 4,4. Sledijo športne aktivnosti (4,3) in kulinarična doživetja (4,1). Te tri aktivnosti bi anketiranci najraje izbrali v turističnem produktu digitalnega razstrupljanja.

Slika 8: Aktivnosti ali storitve med digitalnim razstrupljanjem

* Opomba: $n=112$.

Vir: lastno delo.

Na sliki 9 je prikazanih naslednjih 5 trditev, na katerih so anketiranci označili strinjanje s 5-stopenjsko Likertovo lestvico:

Turistični produkt digitalnega razstrupljanja ima velik potencial za razvoj v turistični destinaciji Rogla-Pohorje. Na to trditev so anketiranci v povprečju odgovorili z vrednostjo 4 (strinjam se). Kar 77 odstotkov respondentov se strinja oziroma popolnoma strinja, da ima turistični produkt digitalnega razstrupljanja velik potencial za razvoj v turistični destinaciji Rogla-Pohorje. Manj, 4 odstotke, pa je tistih, ki se ne strinjajo oziroma nikakor ne strinjajo s to trditvijo.

Pripravljen/-a bi bil/-a obiskati destinacijo Rogla-Pohorje, z namenom izkusiti turistični produkt digitalnega razstrupljanja. Tudi na to trditev so anketiranci odgovorili

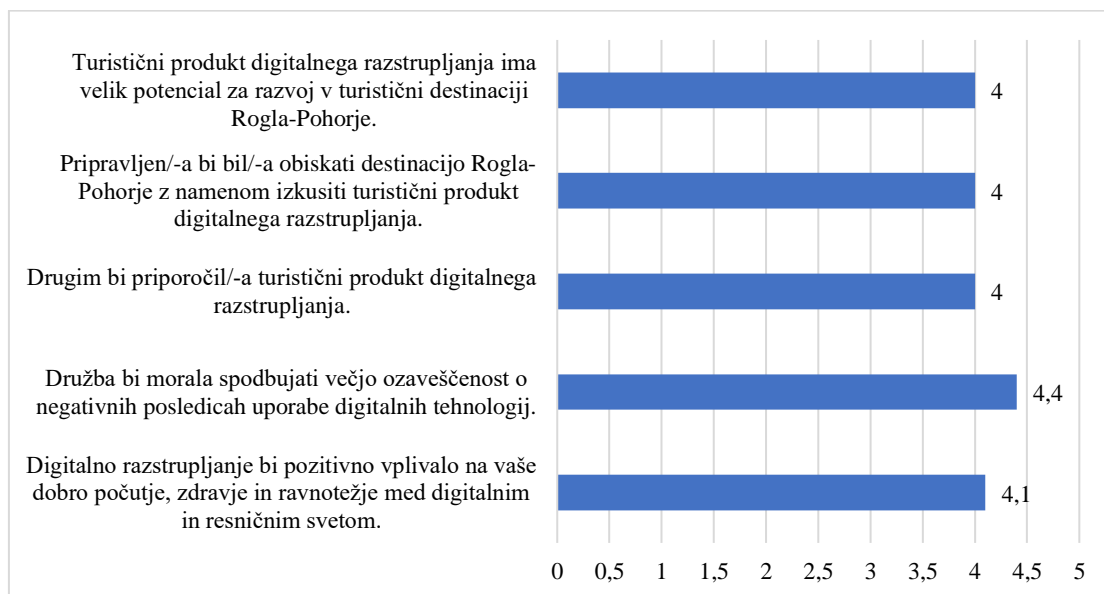
v povprečju z vrednostjo 4 (strinjam se). 75 odstotkov bi jih bilo pripravljenih obiskati turistično destinacijo Rogla-Pohorje z namenom, da bi lahko izkusili digitalno razstrupljanje, saj so se s to trditvijo strinjali in popolnoma strinjali. Samo 4 odstotke anketirancev je označilo, da se s trditvijo ne strinjajo ali nikakor ne strinjajo. 21 odstotkov pa se s trditvijo niso niti ne strinjali, niti strinjali.

Drugim bi priporočil/-a turistični produkt digitalnega razstrupljanja. S to trditvijo so se anketiranci strinjali, saj so v povprečju odgovorili z vrednostjo 4. 81 odstotkov se jih je strinjalo in popolnoma strinjalo, da bi drugim priporočili digitalno razstrupljanje, 5 odstotkov pa je bilo takšnih odgovorov, kjer takšnega turističnega produkta ne bi priporočili drugim. Niti se ne strinjam, niti se strinjam pa je označilo 18 odstotkov anketirancev.

Družba bi morala spodbujati večjo ozaveščenost o negativnih posledicah uporabe digitalnih tehnologij. Izmed vseh petih trditev so se s to trditvijo anketiranci najbolj strinjali, saj so v povprečju odgovorili z vrednostjo 4,4. Več kot polovica, 54 odstotkov, je odgovorila, da se popolnoma strinja s to trditvijo. 38 odstotkov jih je odgovorilo, da se strinja s to trditvijo. Najmanj je bilo tistih, ki se s to trditvijo niso strinjali in nikakor niso strinjali (4 odstotki).

Digitalno razstrupljanje bi pozitivno vplivalo na vaše dobro počutje, zdravje in ravnotežje med digitalnim in resničnim svetom. Na to trditev so v povprečju odgovorili z vrednostjo 4,1 (strinjam se). S to trditvijo se je 85 odstotkov anketirancev strinjalo oziroma popolnoma strinjalo, 6 odstotkov pa je bilo tistih, ki se niso strinjali in nikakor niso strinjali.

Slika 9: Digitalno razstrupljanje v turistični destinaciji Rogla-Pohorje in zaznava negativnega vpliva digitalnih tehnologij na anketirance

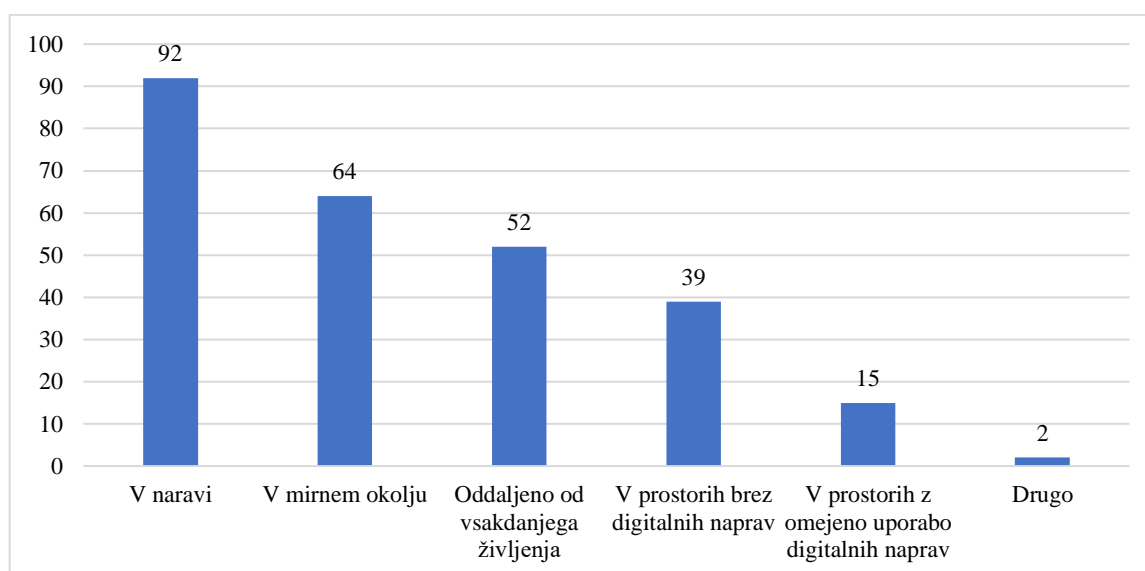

*Opomba: n=107.

Vir: lastno delo.

Pri naslednjem vprašanju sem anketirance spraševal, kje bi po njihovem mnenju bilo idealno okolje za turistični produkt digitalnega razstrupljanja. Rezultati so prikazani na sliki 10. Največ anketirancev, in sicer 92, meni, da bi digitalno razstrupljanje preživeli v naravi. S 64 odgovori sledi mirno okolje, 52 odgovorov je prejelo možnost okolje, ki je oddaljeno od vsakdanjega življenja. Nekaj manj, 39 odgovorov, so prejeli prostori brez digitalnih naprav, prostori z omejeno uporabo digitalnih naprav pa so prejeli 15 odgovorov. V vprašanje sem dal tudi možnost drugo, da so lahko anketiranci sami podali okolje, ki bi za njih bilo primerno za takšen turistični produkt. Eden izmed respondentov je napisal, da bi ta turistični produkt umestil v mešano okolje, kjer lahko naučene prakse iz digitalnega razstrupljanja preneseš na vsak dan.

Slika 10: Idealno okolje za digitalno razstrupljanje

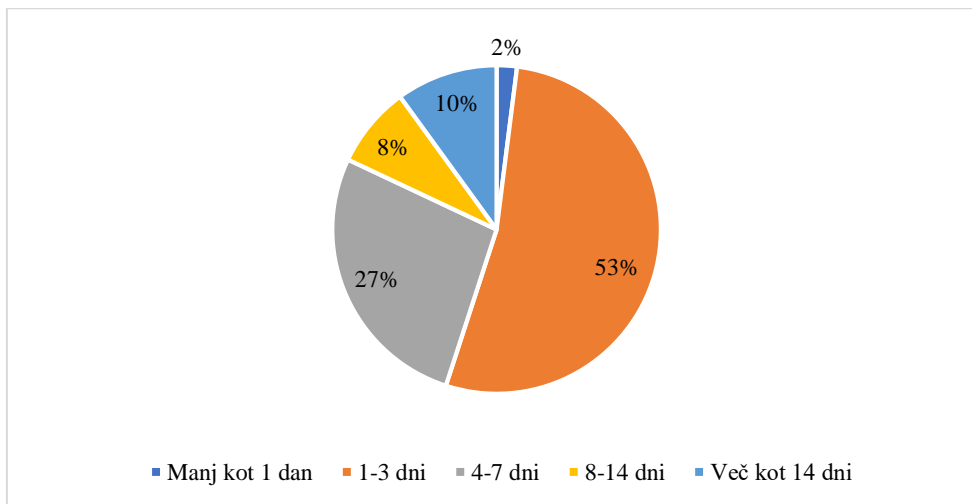

* Opomba: Možnih več odgovorov; $n=106$.

Vir: lastno delo.

Na sliki 11 so prikazani rezultati, kjer so se anketiranci opredelili, koliko časa bi bili pripravljeni preživeti na turističnem oddihu digitalnega razstrupljanja. Največ anketirancev se je opredelilo, da bi v takšnem turističnem produktu bili pripravljeni preživeti 1-3 dni, teh je bilo 53 odstotkov. Drugi največ odgovorov je prejel 4-7 dni, in sicer 27 odstotkov. Več kot 14 dni bi na takšnem oddihu preživelo 10 odstotkov anketirancev. Nekaj manj jih je pripravljeno preživeti 8-14 dni (8 odstotkov) in manj kot 1 dan (2 odstotka).

Slika 11: Dolžina oddiha na digitalnem razstrupljanju

* Opomba: $n=106$.

Vir: lastno delo.

7.3 Ugotovitve in odgovori na raziskovalna vprašanja

S pomočjo preučevanja literature in spletne ankete želim odgovoriti na zastavljena raziskovalna vprašanja ter izpolniti cilj zaključne strokovne naloge. V anketi sem ugotovil, da velika večina anketirancev meni, da prekomerna uporaba digitalnih naprav negativno vpliva na njihovo duševno in fizično zdravje, saj jih je kar 92 odstotkov odgovorilo, da ima prekomerna uporaba negativen vpliv na posameznikovo zdravje. Najbolj jih skrbijo negativni vplivi na psihološko zdravje, odvrčanje pozornosti in to, da prekomerna uporaba lahko vodi v odvisnost. Velika večina se jih je strinjala s trditvijo, da bi družba morala spodbujati večjo ozaveščenost o negativnih posledicah uporabe digitalnih tehnologij. Rezultati ankete kažejo, da je med anketiranci zavedanje o negativnih vplivih prekomerne uporabe na visoki ravni.

V drugem zastavljenem raziskovalnem vprašanju sem želel ugotoviti zaželene destinacije v Sloveniji, ki bi jih obiskali za digitalno razstrupljanje. V anketi so anketiranci imeli možnost izbirati med slovenskimi turističnimi makro destinacijami, kjer so s 50 odstotki izbrali makro destinacijo Alpska Slovenija, kamor štejemo tudi destinacijo Rogla-Pohorje. Prav tako so za idealno okolje za digitalno razstrupljanje najpogosteje izbrali okolja v naravi, mirno okolje in okolje, ki je oddaljeno od vsakdanjega življenja.

V tujini so izvedli že kar nekaj raziskav, zakaj se turisti odločijo za takšen turistični produkt. Glavni motivator je umik od vsakdanjega življenja. Turisti iščejo tudi aktivno preživljanje oddiha od digitalnih naprav. V anketi sem ugotovil, da bi bile najbolj priljubljene aktivnosti med digitalnim razstrupljanjem športne aktivnosti, programi sprostitve in kulinarčna doživetja. Malo manj so se anketiranci odločali za adrenalinska doživetja in aktivno sodelovanje v skupnosti ter druženje. Aktivnosti kot so smučanje, pohodništvo, tek na

smučeh, adrenalinska doživetja, kulinarčna doživetja, Wellness in Spa storitve so že na voljo v turistični destinaciji Rogla-Pohorje.

Kot cilj zaključne strokovne naloge sem si zastavil, da ocenim potencial turističnega produkta digitalnega razstrupljanja v turistični destinaciji Rogla-Pohorje. V ta namen sem v anketi zastavil tudi trditve, kjer so anketiranci odgovarjali, če ima takšen turistični produkt potencial za razvoj v destinaciji Rogla-Pohorje. Kar 77 odstotkov jih je potrdilo strinjanje, da ima produkt potencial razvoja. Tri četrtine anketirancev je tudi potrdilo, da bi obiskali turistično destinacijo Rogla-Pohorje z namenom digitalnega razstrupljanja in prav toliko bi jih takšen produkt priporočilo drugim. Na podlagi rezultatov ankete lahko ocenim, da obstaja zanimanje za razvoj turističnega produkta v destinaciji. V Sloveniji sicer že obstajajo posamezni turistični ponudniki digitalnega razstrupljanja, vendar je 103 anketirancev od 115 odgovorilo, da niso seznanjeni s ponudbo digitalnega razstrupljanja, kar pomeni, da je še dosti prostora za promocijo in ozaveščanje, da takšen turistični proizvod sploh obstaja.

S spletno anketo sem pridobil 110 končnih odgovorov, zato so rezultati raziskave omejeni na vzorec in jih ni možno posplošiti na celotno slovensko prebivalstvo, saj je vzorec premajhen. Izračunal sem povprečja in odstotkovne deleže odgovorov. Rezultate sem interpretiral s pomočjo opisne statistike.

8 SKLEP

Turistični produkt digitalnega razstrupljanja lahko opredelimo kot obliko turizma, kjer je začasno omejen oziroma nadzorovan dostop do uporabe digitalnih tehnologij. Tako se turisti lažje umaknejo od vsakdanjega življenja in se prostovoljno odrečejo uporabi digitalnih naprav. Takšen turistični produkt se večinoma razvija na oddaljenih območjih, kjer ni internetne povezave, zato ga lahko povežemo z različnimi aktivnostmi v naravi, saj turisti pričakujejo, da se bodo med dopustom spočili in sprostili.

Namen zaključne strokovne naloge je bil, da s pomočjo razumevanja koncepta digitalnega razstrupljanja, opredelitve ciljne skupine turistov in analize že uveljavljenih ponudnikov takšnega turističnega produkta analiziram primernost destinacije Rogla-Pohorje za ponudbo turističnega produkta digitalnega razstrupljanja, zato sem si zastavil sedem raziskovalnih vprašanj. Najprej sem preučil strokovno literaturo na področju negativnih posledic prekomerne uporabe digitalnih tehnologij in turizma digitalnega razstrupljanja. S pregledom strokovne literature sem ugotovil, da ima prekomerna uporaba digitalnih naprav lahko velik vpliv na posameznikovo zdravje ter da lahko to povezujemo z razvojem turističnega produkta digitalnega razstrupljanja, saj so glavni motivi za izbiro takšnega turističnega produkta povezani s tradicionalno idejo turizma, pobegom od vsakdanjega življenja. Nato sem analiziral obstoječa ponudnika digitalnega razstrupljanja in predstavil, kako je videti takšen turistični produkt v praksi, ter predstavil turistično destinacijo Rogla-Pohorje. S

pomočjo preučevanja strokovne literature sem sestavil spletno anketo in pridobil primarne podatke, s katerimi sem poizkušal odgovoriti na zastavljena raziskovalna vprašanja.

Turistična destinacija Rogla-Pohorje je s svojo lego in obstoječo ponudbo aktivnosti ter storitev ustrezna, da bi lahko spodbujala razvoj takšnega turističnega produkta. Vsa obstoječa ponudba je trenutno skoncentrirana na zahodnem delu Slovenije, tako da bi lahko bila turistična destinacija Rogla-Pohorje prva, ki bi razvila takšno turistično ponudbo na vzhodnem delu države. S spletno anketo sem ugotovil, da se anketiranci zavedajo negativnih vplivov prekomerne uporabe digitalnih naprav. Med najbolj pogoste skrbi so navedli psihološke vplive in odvisnost od digitalnih naprav. Tri četrtine anketirancev se bi odločilo za obisk turistične destinacije Rogla-Pohorje z namenom digitalnega razstrupljanja, prav tako pa bi anketiranci drugim priporočili obisk te turistične destinacije za digitalno razstrupljanje. Polovica anketirancev bi za takšen turistični produkt obiskalo Alpsko turistično makro destinacijo, kamor spada tudi izbrana turistična destinacija. Z anketo sem ugotovil, da bi se turisti med digitalnim razstrupljanjem udeležili več različnih aktivnosti, med najbolj zaželenimi so športne aktivnosti, programi sprostitve in kulinarčna doživetja. Kot idealno okolje za takšen turistični produkt so anketiranci izbrali mirna okolja v naravi in oddaljena od vsakdanjega življenja. Na podlagi rezultatov spletne ankete in glede na seznanjenost turistov lahko ugotovim, da obstaja potencial in zanimanje turistov za razvoj produkta digitalnega razstrupljanja v turistični destinaciji Rogla-Pohorje. Tako bi lahko že s prilagoditvijo turističnih produktov prispevali k ozaveščanju o negativnih posledicah prekomerne uporabe digitalnih tehnologij in s tem prispevali svoj delež k boljšemu počutju in zdravju svojih gostov.

Glavni namen te zaključne strokovne naloge je tudi, da predstavim turistični produkt digitalnega razstrupljanja, analiziram primernost tega produkta na primeru turistične destinacije Rogla-Pohorje in prispevam svoj delež k ozaveščanju, da lahko prekomerna uporaba digitalnih tehnologij negativno vpliva na naše fizično in psihično zdravje, da bomo v prihodnosti lažje vzpostavili ravnovesje pri uporabi digitalnih naprav, saj se jim težko popolnoma odrečemo.

LITERATURA IN VIRI

1. Altinay Özdemir, M. in Gökteş, L. S. (2021). Research trends on digital detox holidays: A bibliometric analysis, 2012-2020. *Tourism & Management Studies*, 17, 21–35.
2. Arora, S. in Mehta, M. (2023). Love it or hate it, but can you ignore social media? - A bibliometric analysis of social media addiction. *Computers in Human Behavior*, 147, 1-9.
3. Bhattacharya, S., Bashar, M. A., Srivastava, A., in Singh, A. (2019). NOMOPHOBIA: NO MOBILE PHONE PHOBIA. *Journal of Family Medicine and Primary Care*, 8(4), 1297-1300.

4. Can, I., in Iflazoglu, N. (2021). Digital detox tourism against post-modernity. *Journal of Multidisciplinary Academic Tourism*, 6(1), 7–15.
5. Deloitte. (2017). *Global mobile consumer trends*. <https://www.deloitte.com/global/en/Industries/tmt/perspectives/gx-global-mobile-consumer-trends.html>
6. Egger, I., Lei, S. I. in Wassler, P. (2020). Digital free tourism – An exploratory study of tourist motivations. *Tourism Management*, 79, 1–10.
7. Golob, A., Matavž, M., Briški, D. in Ponikvar, V. (2022). *Načrt razvoja in trženja turizma v Turistični destinaciji Rogla—Pohorje 2022–2028* (str. 149). https://www.rogla-pohorje.si/mma/Strategija_TDRP_FINAL.pdf/20221124121916/?m=1669288752
8. Hadlington, L. in Scase, M. O. (2018). End-user frustrations and failures in digital technology: Exploring the role of Fear of Missing Out, Internet addiction and personality. *Heliyon*, 4(11), 1–18.
9. Sustainable Hospitality Development SHD, Ltd. (brez datuma). *Butični Hotel Bohinj Sunrose 7*. <https://www.sunrose7.com/sl/buticni-hotel-bohinj-julijske-alpe>
10. Hoving, K. (2017). *Digital Detox Tourism: Why disconnect? : What are the motives of Dutch tourists to undertake a digital detox holiday?* <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:umu:diva-137455>
11. Li, J., Pearce, P. L. in Low, D. (2018). Media representation of digital-free tourism: A critical discourse analysis. *Tourism Management*, 69, 317–329.
12. Li, J., Pearce, P. L. in Oktadiana, H. (2020). Can digital-free tourism build character strengths? *Annals of Tourism Research*, 85, 1-15.
13. Mari, E., Biondi, S., Varchetta, M., Cricenti, C., Frascchetti, A., Pizzo, A., Barchielli, B., Roma, P., Vilar, M. M., Sala, F. G., Giannini, A. M. in Quagliari, A. (2023). Gender differences in internet addiction: A study on variables related to its possible development. *Computers in Human Behavior Reports*, 9, 1-12.
14. Pawłowska-Legwand, A. in Matoga, Ł. (2021). Disconnect from the Digital World to Reconnect with the Real Life: An Analysis of the Potential for Development of Unplugged Tourism on the Example of Poland. *Tourism Planning & Development*, 18(6), 649–672.
15. Pearce, P. L. in Gretzel, U. (2012). Tourism in Technology Dead Zones: Documenting Experiential Dimensions. *International Journal of Tourism Sciences*, 12(2), 1–20.
16. Smith, M. in Puczko, L. (2015). More than a special interest: Defining and determining the demand for health tourism. *Tourism Recreation Research*, 40(2), 205–219.
17. Stäheli, U. in Stoltenberg, L. (2022). Digital detox tourism: Practices of analogization. *New Media & Society*, 26(2), 1056–1073.
18. STO. (2016, september). *Persone slovenskega turizma. I feel Slovenia*. <https://www.slovenia.info/sl/poslovne-strani/raziskave-in-analize/persone-slovenskega-turizma>
19. Sutton, T. (2017). Disconnect to reconnect: The food/technology metaphor in digital detoxing. *First Monday*, 22(6). <https://doi.org/10.5210/fm.v22i6.7561>

PRILOGA

Priloga 1: Spletna anketa

Pozdravljeni!

Sem Jurij Fric, študent Ekonomske fakultete v Ljubljani, in pripravljam zaključno strokovno nalogo z naslovom Ocena potenciala produkta digitalnega razstrupljanja v turistični destinaciji Rogla-Pohorje. Namen raziskave je oceniti potencial turističnega produkta digitalnega razstrupljanja v turistični destinaciji Rogla-Pohorje.

Anketa je anonimna, za izpolnjevanje boste potrebovali približno 5 minut. Zbrani podatki bodo obravnavani strogo zaupno in uporabljeni izključno za pripravo te zaključne strokovne naloge.

Q1 - Koliko časa na dan v povprečju vključno s službenimi obveznostmi porabite za uporabo digitalnih naprav (mobilni telefoni, računalnik, tablice itd.)?

- Do 1h
- 1 - 3h
- 3 - 5h
- 5h ali več

Q3_2 - Ali menite, da prekomerna uporaba digitalnih naprav slabo vpliva na posameznikovo duševno in fizično počutje?

- Da
- Ne
- Ne vem

Q2 - Kaj vas najbolj skrbi pri prekomerni uporabi digitalnih naprav in neprestani povezanosti z digitalnim svetom?

Možnih je več odgovorov

- Socialna izolacija
- Fizično zdravje
- Psihološki vplivi
- Zasebnost in varnost
- Odvisnost
- Odvrčanje pozornosti
- Nič me ne skrbi
- Drugo:

Q3 - Prosim, označite pogostost pojavov v zvezi z uporabo digitalnih naprav. V vsaki vrstici izberite samo eno možnost. 1 - Nikoli, 2 - Redko, 3 - Občasno, 4 - Pogosto, 5 - Vedno.

	Nikoli	Redko	Občasno	Pogosto	Vedno
Kako pogosto se sami omejite pri uporabi digitalnih naprav?	☐	☐	☐	☐	☐
Kako pogosto pri sebi opažate negativne posledice uporabe digitalnih naprav (npr. tesnoba, strah pred zamujanjem itd.)?	☐	☐	☐	☐	☐
Kako pogosto čutite potrebo po odklopu od digitalnih naprav?	☐	☐	☐	☐	☐

Q4_2 - Turistični produkt digitalnega razstrupljanja lahko opredelimo kot obliko turizma, ki se razvija na območjih brez internetnega in mobilnega signala, ali pa se uporaba digitalne tehnologije nadzoruje in omejuje. V takšnem turističnem produktu prevladuje ponudba za umik od vsakdanjega življenja, usmerjena v življenjski slog, kjer so turisti začasno prikrajšani za uporabo digitalnih tehnologij, kar predstavlja en od načinov za zdravljenje odvisnosti od digitalnih naprav in umik od vsakdanjega stresa.

Q4 - Katero slovensko turistično makro destinacijo, geografsko gledano, bi najraje izbrali za odklop od digitalnih naprav? Pod drugo lahko napišete svoj predlog kraja ali destinacije, kjer bi se najraje odklopili od digitalnih naprav.

- Alpska Slovenija
- Mediteranska & Kraška Slovenija

- Termalna Panonska Slovenija
- Ljubljana & Osrednja Slovenija
- Drugo:

Q5 - Ste seznanjeni s katerim od naštetih ponudnikov turističnega produkta digitalnega razstrupljanja v Sloveniji?

Možnih je več odgovorov

- Digital Detox Chalet Pokljuka
- Boutique Hotel Sunrose 7 Bohinj
- Digitalni detox - Turistična agencija Slonček
- Nisem seznanjen/-a s ponudbo digitalnega razstrupljanja v Sloveniji
- Drugo:

Q6 – Katere aktivnosti ali storitve bi bile za vas zanimive med digitalnim razstrupljanjem?

Označite svoje strinjanje z naslednjimi možnostmi, 1 - Nikakor se ne strinjam, 2 - Ne strinjam se, 3 - Niti se ne strinjam, niti se strinjam, 4 - Strinjam se, 5 - Popolnoma se strinjam.

	Nikakor se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se ne strinjam, niti se strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam
Umetniške in izobraževalne dejavnosti	☐	☐	☐	☐	☐
Programi sprostitve (Spa in Wellness, meditacija, joga itd.)	☐	☐	☐	☐	☐
Športne aktivnosti (Smučanje, tek	☐	☐	☐	☐	☐

na smučeh,
pohodništvo,
plezanje itd.)

Kulinarična
doživetja

Tradicionalne
prireditve

Ogled kulturnih
znamenitosti
(muzeji, razstave
itd.)

Adrenalinska
doživetja

Aktivno
sodelovanje v
skupnosti in
druženje

☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q7 - Označite svoje strinjanje z naslednjimi trditvami, 1 - Nikakor se ne strinjam, 2 - Ne strinjam se, 3 - Niti se ne strinjam, niti se strinjam, 4 - Strinjam se, 5 - Popolnoma se strinjam.

	Nikakor se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti se ne strinjam, niti se strinjam	Strinjam se	Popolnoma se strinjam
Digitalno razstrupljanje bi pozitivno vplivalo na vaše dobro počutje, zdravje in ravnotežje med digitalnim in resničnim svetom.	☐	☐	☐	☐	☐
Družba bi morala spodbujati večjo ozaveščenost o negativnih posledicah uporabe	☐	☐	☐	☐	☐

digitalnih
tehnologij.

Drugim bi
priporočil/-a
turistični produkt
digitalnega
razstrupljanja.

Pripravljen/-a bi
bil/-a obiskati
destinacijo
Rogla-Pohorje z
namenom
izkusiti turistični
produkt
digitalnega
razstrupljanja.

Turistični
produkt
digitalnega
razstrupljanja
ima velik
potencial za
razvoj v turistični
destinaciji Rogla-
Pohorje.

Q8 - Kje je po vašem mnenju idealno okolje za digitalno razstrupljanje?

Možnih je več odgovorov

- V naravi
- V mirnem okolju
- Oddaljeno od vsakdanjega življenja
- V prostorih brez digitalnih naprav
- V prostorih z omejeno uporabo digitalnih naprav
- Drugo:

Q9 - Koliko časa bi bili pripravljeni preživeti na turističnem oddihu digitalnega razstrupljanja?

- Manj kot 1 dan
- 1-3 dni
- 4-7 dni
- 8-14 dni
- Več kot 14 dni

Q10 - Starost _____

Q11 - Spol

- Moški
- Ženski
- Drugo

Q12 - Stopnja vaše izobrazbe

- I. - Nedokončana OŠ
- II. - Osnovna šola
- III. - Nižje poklicno izobraževanje (2 letno)
- IV. - Srednje poklicno izobraževanje (3 letno)
- V. - Gimnazijsko, srednje poklicno-tehniško izobraževanje
- VI/1. - Višješolski program
- VI/2. - Visokošolski strokovni program, univerzitetni program (1. bol. st.)
- VII. - Univerzitetni program, magisterij stroke (2. bol. st.)
- VIII/1. - Magisterij znanosti
- VIII/2. - Doktorat znanosti